

MLADIKA

Vampir.

Povest, spisal dr. Fr. Detela.

Očetu Lenartu pa se je zdelo, da je ljubi Bog zopet enkrat hudobneže osramotil, ki so hoteli naravni red na glavo postaviti in očeta gospodarja pod varušvo spraviti. On naj bi bil v svoji hiši gostač in hlapec! Sam angel varih ga je obvaroval te nesreče in sramote.

Ker je bil tako sijajno premagal notranje in zunanje sovražnike, se mu je dvignil ponos. Povsod je pripovedoval, kako moško se je držal, in zadovoljen je poslušal hvalo vaščanov, ki so vsi iz srca privoščili oblastnemu Jarniku, da je pogorel.

»Če bi bilo v Št. Lenartu več takih mož, kot si ti, Lenart,« je dejal ta in oni, »bi se Jarniku hitro greben pobesil.«

Vendar se Lenart v tej hvali ni prevzel, in ko mu je rekel Primož: »Tebi je lahko, Lenart, ker stojiš trdno; a gorje dolžniku, ki se Jarniku zameri!« so se mu zapčile te besede tako globoko v pohlevno srce, da se je zbal svojega junaštva. Gorje dolžniku! to se mu je zdelo kakor grožnja in svarilo. Kaj pa še hoče Jarnik? Ali mu ni že zadosti hudega prizadel? Lenart in trot mu je rekel. To vendar ne gre. On bi ga bil lahko tožil; a ga ni, ker je dobra duša. Radovoljen pa vendar ne more iti v mesnico. Oh, narobe svet! Tisti, ki je žalil in krivico delal, se jezi; on, ki je trpel, pa odpušča. Zavedel se je Lenart, da v нравnem oziru visoko nadkriljuje Jarnika in premnogo drugih grešnikov v Št. Lenartu, zavedel pa tudi, da mu to ne bo mnogo pomagalo, če se vzdigne hudi Jarnik nadeni. Prišel mu je dolg na misel in da gorje Jarnikovim dolžnikom. Hkrati se je spomnil, koliko prijetneje je živel, ko se mu ni bilo treba Jarnika batí, ko je pri njem vsako jutro brinjevec pil in sicer boljši in pristnejši brinjevec, kot ga zdaj

pije v drugi prodajalnici. Spomnil se je, kako sta tarokirala, kako sta se vozila v Trst in v Toplice, in milo se mu je storilo. Kar odpuščenja bi prosil Jarnika, samo da bi imel potem mir.

Ti tehtni razlogi so nagnili Lenarta, da je zopet stopil v Jarnikovo prodajalnico na požirek brinjevca. Prijazno je pozdravil, pohlevno ponudil Jarniku roko in ga milo pogledal. Jarnik, ki se je bolj brugal za svojo korist kot za svojo jezo, mu je krepko stresel roko in rekel, naj nikar ne zameri, če morebiti ni bil zadostí vljuden; on da rabi navadno bolj debete izraze in je le vesel, da ga v jezi ni pretepel.

»Vse dobro, Jarnik,« je hitel Lenart in naročil še en kozarček pijače. »Midva ostaneva stara prijatelja.«

»Prodaj mi tisti les na Rebri, ki ti ga je veter podrl!« je dejal Jarnik.

»Saj ne vem, koliko ga je,« je menil Lenart.

»Naj ga bo, kolikor hoče! Narediva nočez! Tukaj imaš petdeset goldinarjev. Spravi pa tiho bodi!«

»Naj bo, kër si ti!« je dejal Lenart, vesel, da se je tako dober kup zopet sprizajnil.

Druge člane Lenartove in Jarnikove rodbine je bila ponesrečena snubitev le še bolj zblížala. in zdaj je dobil tudi Lenart zadoščenje, da ga je sam Jarnik, tako premožen in čislán mož, takorekoč odpuščenja prosil. S ponosom je to pripovedoval povsod in zlasti doma je naglašal, da ga bodo takisto tudi domači, ki zdaj tako grdo z njim ravnaajo, še prosili, če prej ne, na na smrtni postelji, preden stopijo pred božjo sodbo.

Počitnice so šle h koncu. Ribič je štel dneve, kdaj da odide; Olga je težko ča-

kala rešitve svojih prošenj; mati pa je natiheim žalovala. »Olga pojde proč in jaz bom izgubila hčerko.« si je dejala, »in potem je vsega konec«. Priporočala je Olgi, naj ne proda težko priborjene svobode za zlato peno, kakor jo je na svojo nesrečo mati prodala.

Škender se je mudil še vedno v Podlogu. Šentlenarčani ga niso pogrešali. Dasi namreč Škender ni bil tako moder kakor stari Sokrates, ga je vendar podobna sitnost naganjala ljudem dokazovat, kako malo da razumejo duha časa. Županu je dopovedoval, da je njegova občina najbolj nazadnjaška na Slovenskem, in nazadnje ga je celo vrašal, kako si upa županovati, ko niti Levstikovega Nauka slovenskim županom ni prebral. Kaplanu je očital nepravilno rabo dovršnikov in nedovršnikov. V Toplicah je prerokoval domačim rodoljubom, da ne bodo dosegle Toplice nikdar takšnega imena kakor Karlovi vari, ker ne kažejo domačini nobene podjetnosti, ne zidajo tujcem hotelov, ne skrbe za godbo, za gledališče in druge udobnosti, kakršne nudijo kopaljšča v drugih krajih. Jarniku je porogljivo namignil, da o dvojnem knjigovodstvu še pojma nima.

»O dvojnem knjigovodstvu?« je porijel Jarnik. »Ko ste Vi, gospod Škender, še v sami srajci okrog skakali, sem jaz že rabil dvojno knjigovodstvo.«

»Rad bi vedel, kakšno,« se je rogal Škender.

»Kakšno? Takšno, da je imel eno knjigo vedno odjemalec in eno jaz. Poznam pa še druge vrste dvojno knjigovodstvo, ki spada v davčne zadeve in ni da bi o niem govoril. Sitnosti so na z obema in blagor Vam, gospod Škender, ki Vam ni treba nobenega knjigovodstva.«

A tudi Podlogarji niso marali za Škendra, češ, otroke naj uči, ne njih, ki so odrasli, modri možje in posestniki, in kjer so mogli, so mu ponagajali.

To nenaklonjenost pa je porabil Škender Olgi na korist. Začel je zabavljati po Podlogu čez Lenartovo hčerko, da je svojeglava, prepirljiva ženska, da se bo mešala v zadeve, ki ji niso nič mar, in da bo hotela tudi orglati in petje voditi, dasi malo razume. Dosegel je toliko, da je postavil kraini šolski svet Olgo na prvo mesto in da jo je župnik okrajnemu šolskemu nadzorniku še nosebei priporočil, češ, da le žele!, da se dobi protiutež proti samovoljnemu prepirljivcu Škendru.

Tako se je zgodilo, da je Olga res dobila zaproseno mesto. Poročilo je nesel Škender sam v Št. Lenart.

»Pogorel je,« so dejali zadovoljni Podlogarji; »zato se je umeknil.«

V Št. Lenartu je zvedel Škender, kako se je Tonetova snubitev ponesrečila in kako sta se Lenart in Jarnik sprla, in ker se je za prepire izredno zanimal, ga je vest zelo razveselila. Olge ni zaradi tega nič manj rad imel, Toneta pa še veliko bolj.

Njegova novica pa je razveselila vso Lenartovo hišo. Oče je zadovoljen premišljeval, da ima zdaj skrbeti le še zase, da si bo torej lahko kaj več privoščil. Olgo je obhajalo prijetno čustvo, da ne bo nikomur več v nadlego in da lahko tudi ljubo mamu k sebi vzame. Mati je čestitala hčerki, da ji ne bo treba živeti v vednem strahu, kaj bo, če propade očetnji dom.

»Ne bo dolgo in razsulo se bo vse,« je dejala, »in nobena človeška moč ne more pomagati. Ti ne pošiljaj nobenega denarja domov! Sama boš težko živela in ne spametno bi bilo, če bi lačni site pasli. Če ti kaj ostane, hrani zase; za mene pa moil, da mi ne upade pogum, da izpijem potrebno do dna grenko kupo svojega življenja!«

Stric, ki se je odpravljal, je obstal Olgi, da pride k njej v Podlog, da ji bo pomagal zapisnike na čisto pisati in naolge popravljati. Svetoval ji je, kako naj se vede v šoli, kako zunaj šole, z vsemi vljudno, da ji ne bodo podtikali prevzetnosti, z nikomur preprijazno, da je ne bodo obrekovali. »Opravljanje in obrekovanje,« je dejal, »je navadna zabava. Sreče ne privoščiti nihče nikomur, nesrečo pa vsak in razlika med kupčijo in goljufijo je malokomu jasna. Teh napak se ljudje ne zavedajo in jih tudi nimajo za greh, samo da so ob nedeljah in praznikih pri maši in da se zdrže ob postnih dneh mesnih jedi.«

Podobne nauke ji je dajal Škender.

»Če hočete Vi,« je dejal, »da se Vam bo v Podlogu dobro godilo, ne bodite z menoj prijazni! Oglasite se pri gospodu župniku in pri gospodu županu! Tam boste slišali, kako rada me imata. Le pohušati Vas ne sme zabavljanje. Potem še nekaj! Orglanje v cerkvi Vam bodo takoj ponudili. Kar sprejmite, gospodična! Kakih štiristo kron Vam bo neslo. Mene bi bili že zdavnaj odvrgli, če bi bili dobili nadomestek. Vi ne veste, kako jim boste ustregli, če mene odринete. Jaz se bom primerno jezil, da jim ne zagrenim veselja in da Vas ne kompromitiram. Občevala bova kar se dá slovesno in uradno; v srcih si lahko misliva, kar si hočeva. Ženini in neveste se pri nas vedno grdo drže, kadar gredo pred oltar, in nobena kmetska mati ne bi pred ljudmi objela in poljubila svojega otroka, ker se to ne spodobi; pretepla bi ga pa vsaka.«

Olga se je smejala dobrodušnim navodilom, prepričana, da je Škender boljši kot njegov glas; orgljanja pa da ona nikakor ne prevzame, ker je premalo izvežbana in ker ji tudi prva leta ne bo preostajalo časa.

Mati je pripravljala za Olgo najpotrebnejšega pohišja, spravljala obleko in perilo v zaboje in polnila posode z živili, ki jih bo hči tako nujno potrebovala.

»Cela bala, cela bala.« je tarnal oče. »Koliko pa še misli vzeti? Ali bo vso hišo izpraznila? Saj je že preskrbljena. Ali ni ma že stalne službe in dobre plače?«

Olga se je morala oglasiti še pri okrajnem glavarstvu zaradi službene prisege. Spremljala jo je mati, ki se je genljivo poslavljala od ljubljene edinice, edinega veselja v življenju. Kakor bi slutila, da se zadnjikrat vidita, je objemala hčer in jokala in z nobeno besedo ni mogla povedati, kako jo ljubi.

Hčerka jo je tolažila in vabila, naj pride k njej, da bosta skupaj živeli, skupaj gospodinjili, da ji ona vsaj nekoliko poplača skrb in ljubezen.

»Oh, kako rada bi šla jaz s teboj!« je tarnala mati. »Kako rada bi ti pomagala! Toda to ne gre. Ves dom je na mojih ramah, in če jaz onemorem, ne boš ti dobila nobenega doma več. Kadar bo priložnost, ti pošlem pridelkov našega polja in vrta, da se boš spominjala, da je to tvoja mama nabrala in natrgala za tebe, da so niene misli, njene želje, vse njeno srce vedno pri tebi. Pisala ti ne bom mnogokrat, ker ne bo časa; ti pa mi piši, kadar utegneš, in vse mi piši, svoje veselje in svojo žalost in vse malenkosti in vse navadne stvari! Mene zanima vse, kar se tebe tiče. Kako bom žalostna, če dolgo ne

bo pisma! Vedno bom mislila, da mi ti prikrivaš kake bridkosti, zato da bi mene ne žalostila. Nič se ne boj! Jaz bom delila s teboj žalost in veselje in obe si bova lajšali srce.

Tako sta se ločili s težkim srcem, s solzami v očeh. Mati je milovala hčerko, ki odhaja v tuje kraje med tuje ljudi, ki ne bodo imeli sočutja in usmiljenja; hčerka pa se je smilila mati, ki jo je zapustil ljubljeni brat, ki jo zapušča hčerka, edini opori, na kateri se je mogla nasloniti, edini srci, kjer je našlo odmeva njeno srce: doma pa jo čaka brezupno delo in brezsrčen mož. — »Proč, proč, pregrešne misli!« se je prestrašila Olga težkih izkušnjav, ki so jo napadale

Škender je moral po Jarnikovem Tonetu še posebno uslugo izkazati.

»Zastran Tonka moram s teboj govoriti,« je dejal zaupno. »Letos se mora fant vpisati v šolo in tam pride popraševanje, kako se piše, kdo je mati in kaj vem kaj še. Že zdaj vpijejo nad njim Uršini paglavci, da je njih sorte, Metin Tonček, in še hujše reči. Fant mi je postal ves otožen in zamišljen. Nekaj ve in še več slutiti in pomagati se ne dá. Vzemi ga ti s seboj, da bo pri tebi v šolo hodil, da pride domačim ljudem izpod nog in posebno da ne zabrede v družbo Uršinih barab! Moj oče je zadovoljen s tem načrtom in mi ti bomo plačevali, kar bo treba.«

Škender je bil takoj voljan izpolniti prijatelju željo in kmalu je skušal tudi Tonček bridkost ločitve. Žalosten je tudi on slovo jemal od svojega žrebička in od vseh domačih in s solzami v očeh se je oziral z voza nazaj, dokler je še videl domačo vas, dokler se je še belil zvonik domače cerkve.

Noč v stepi.

Dan z večerom se rokuje
tam v daljavi na zapadu,
bisere po nebu suje
roka skrivna.

In široka step se manjša,
vedno bliže se primika
ona črta, kjer nebo se
z zemljo stika.

Omsk, 1918.

Mesec črez nebo potuje
v tihem in prijetnem hladu,
v lučicah vsa pobliskuje
cesta divna.

Breza se ob gozdu tanjša
in v močvirju se svetlika,
sklanja se pod težo rose
cvet, mladika.

Ivan Matelič,

Otrokove sanje.

Črtica. — Spisal J. Kristijan Baudaž.

Mrak je bil. V poltemi so ležale barake za zidovjem. Skozi slabo zagrnjena okna je uhajala medla svetloba, poigravala se je v veži, drgetala in izginjala. V nizkih poslopjih so prebivali vsi oni, ki so zapustili svoje domove. Bledi ljudje so bili in mračni, sinovi južnega solnca. Le redkokedaj so govorili, tiho in hrepenenja polno je bilo upanje v njih srcih. Čakali so tistega dne, najsvetlejšega in najbogatejšega v njih življenju: dneva vrnitve.

»Mati! Mati!«

Poltiho in v strahu je spregovoril otrok te besede. Pristopila je mati k njemu, ga ogrnila in mu šepetala vročo molitev. Koščen je bil njen obraz, izraz oces je bolesten, skoro že truden in roke so bile suhe, krčevito sklenjeni njeni prsti. To so matere-mučenice, ki vzamejo v zadnji uri najdražje k sebi, da čuvajo nad njim z lastnim telesom. Bolan je njen otrok — Franc mu je ime: že od rojstva hrom in sedaj si je nakopal še mrzlico. In v te puste, lesene hiše je prišel sanjat o domovini, ki je do tal upepeljena.

Pokalo je in se je rušilo na drugi strani vasi, napregli so, vola sta potegnili in kolesa so zaškripala. Ni bilo več solze v očeh matere, preutrujene, da bi zrla poslednjikrat domačo hišo. In ko so zavili mimo ovinka, je zažvižgalo v zraku, udarilo je, ter se streslo. »Usmiljeni Jezus!« je dahnila mati, ter se oprijela voza. Nato so se vstavili na mali postaji, kjer je mr-golelo ljudstva; srca je stisnilo, a solz ni bilo več v očeh. Ko se je vstavil vlak, so jim pokazali tiste sive, mračne barake.

A kar naenkrat je France v svojih sanjah zagledal vso lepšo cesto. Ravno takšno, kot mu jo je orisala mati. Prišel je tisti dan, ki je vsvetel kot breskvin cvet, tisti dan poln solnca, na katerega se je pripravljaj že tako dolgo. Pozdrav mu je poslal topel žarek solnca, zeleneče polje, hiša tam onkraj mosta. Že stopa po domači grudi, zdrav in močan, kot še nikdar poprej. Dolga je pot, vije se krog dveh hribov mimo nešteto ovinkov. Kaj je to niemu, saj je danes tisti težko pričakovani dan. Polno sreče je v njem in samo brezmejno veselje. Neutešljivo hrepenen-

je polje v njem. Ko je prišel na hrib, je zagledal vas pred seboj. Vsa bela in deviška je ležala v zeleni dolini, podobna je beli roži, ki se je izgubila med zelenje. V Francetovih očeh je zažarelo, mahal je v pozdrav, stegnil roke kot v objem. Zazdelo se mu je, da je kralj in stonal je po hribu navzdol, dostojanstveno, kot se samo kraljem spodobi. Že je dihal vase opojni zrak sladek dišečih smrek in borov, kojih temmomodro senco je tolikrat občudoval ob solnčnem zatonu. Že je spoznal tovariše, vsi polni veselja in razposajenosti so mu prišli naproti in vse krog njega je bilo praznično. Belile so se hiše v solncu, raz oken so se priklanjali beli in rudeči nagelji. V zvoniku je potrkavalo, kot na samo Veliko noč. Nikoli še ni bilo njegovo srce tako vzvišeno in polno milobe kot ta dan. In pomislil je pri sebi: resnično, to je dan nas vseh siromakov, najsvetlejši in najbogatejši. Utošeno si, hrepenenje. Sanje nas vseh, ki umiramo po teh tesnih prostorih, so se uresničile. Nikoli več ne bo teh tesnih sten in mračnih dni brez konca, nikoli več!

A takrat, ko je France — kralj, o kralji vseh siromakov, stopil z nogo na most, je zaslišal šumenje zelenih mlajev in veselo plapolajočih zastav v lahkem, a nato v vedno hitrejšem vetru izginjati. Vsa bela in donosna je vabila domača hiša — a kaj je to? Zašumelo mu je v ušesih, ves je pobledel. Roke so bile sklenjene, na ustnih še sladek smehljaj. Pred njim je ležal most, ki je bil nekoč sijajen, razdvojen, preklan čez sredo, kot pošast. Debeli kamni so zijali, začutil je mrzlotu, ki ga je vsega prevzela, in mu omamila vse čute. Domača hiša je vabila in on je stopal, ter padal, padal — — —

Zakričal je v spanju, ter se zbudil.

»Mati! Mati!«

Pristopila je k njemu, mu posušila potno čelo, ter ga tolažila z meliko besedo. Francetova roka je gorela od vročice, očesi sta prosili, ustna šepetala. Čez nekaj časa mu je priigral na ustne smehljaj, iz grozne bolečine porojen, z iskro upa po nečem izgubljenim — smehljaj kralja — siromaka.

Iz cikla „Razpoloženja“.

I. (3.)

- Iskal sem luči svojih mladih dni
ogrevajoče srca nežno cvetje,
a kadar tvoje ugledal sem oči,
se v mojih prsih prebudil poet je.
- In v ritem verza srca vsak drhtljaj
je izzvenel poln čarov blagoglasja,
kot da življenja mojega sijaj
bi ne poznal noči več nesoglasja.
- A vendar včasih... včasih se mi zdi,
da vsa v nasprotju kakor dva svetova
sva daljna... daljna, žena, jaz in ti...
Med nama vez — otrok je zarja nova!

II. (8.)

Glej, ti si dala mi otroka dva,
kvi in duše moje sliko verno...
O žena, Bog naj plača ti stoterno
za slast očeta, ki jo sam pozna!

In moje bi življenje bilo zdaj
brez njih vse pusto, kakor noč je groba,
ki ne razjasni solnca jo sijaj,
ker luč življenje je — a noč: trohnoba!

A jaz življenja hočem! Luč sem pil
iz sebe, da jo na otroka svoja
enkrat kot Bog ljubeče bom razlil,
ker to samó je — oporoka moja...

III. (10.)

Sam sem. In tebe blizu ni, ne njih,
da bi potrkali na moja vrata
z ročico nežno, kot jutranji dih
šepetajoči tiho: Ata, ata...

A vendar vidim jasno pred seboj,
vas, dragi, kot da dalja mogla stene
postaviti med vas ni in menoj,
ker jaz živim - iz vas ... in vi - iz mene...

Janko Samec.

*Iz Temnice na Krasu: 96 letnega starčka peljejo na voliše,
da izvrši svojo narodno dolžnost.*

Kralj Matjaž.

Simbolična igra v enem dejanju. — Spisal Josip Ribičič.

(Konec.)

Napoleon

(pride od leve, seže po meču in ga izdere do dveh tretjin).

Vehtra in Zlata.

Ah!

Matjaževa vojska

(se dvigne, seže po orožju in zopet leže.)

Svoboda

(pride skoro do prestola in se vrne).

Napoleon

(upre pogled v Perperušo, obstane za hip in odide v desno).

Perperuša

(kliče za njim).

Le glej me, lev, spoznaš me kmalu. In krotak tedaj bo tudi tvoj pogled.

(Črez pozorišče letijo srake.)

Vehtra

(vstane, gre proti levi, prede).

Iz veka v vek gre čas in konca nima, skoz nit gre sodba narodu sojena.

Zlata

(gre za njo).

Perperuša

(sledí obema).

Kralj Matjaž

(se zbudi, pogleda naokrog).

Vsi spe!

(Pogleda v ozadje.)

Svoboda tudi!

Pevec

(mlad paž, z liro v roki, vstopi, gleda začuden Matjažovo vojsko, vpre oči v Matjaža).

Matjaž

(ga opazuje).

Hej, mladič,

ki pot ti znana je v zeleno goro, odkod prihajaš, kdo si?

Pevec

(upira pogled v Matjaža, Zase)

Ti moj up

teptan, zaničevan moj drug, in vera družica moja, varala me nista:

oko resnično gleda, kar srce mi je slutilo komaj.

(Gleda naokrog.)

Speča vojska,

kamenita miza v sredi.

(Stopi pred kralja, se nasloni na mizo, prežeče.)

Ti si — —

Kralj Matjaž!

Matjaž

(prikima).

Pevec

(dvigne roki).

Matjaž živi! Neverni vi ljudje,

ki v grob ste položili nade, čujte:

(Se okrene, kaže v desno.)

Počakaj, stoj, mladič.

Matjaž

Matjaž živi!

Vsi spe! (Pogleda v ozadje.) Svoboda, tu prišla še moja ura ni!

Pevec

(žalostno).

Prišla

še ura ni njegova!

Matjaž.

Povej, kdo si?

Pevec

Odkod prihajaš?

(Vedno glasnejše).

Pesem sem, sem vera,

sem priča davnih dni in gledam zdanje;

trpljenje, že prestano, nosim v sebi — je sveže, ne zaceli se nikdar!

Beseda sem; spomin, ki gre od ust

do ust; sem večer, s prvim se rodil

in z zadnjim v rodu v grob bom legel.

Matjaž

(si pogladi brado.)

Hm,

prečudno bitje si! Odkod prihajaš?

Pevec.

Od zgoraj! Rod, ki sem mu zvesto služil,

zvestobo z nezaupanjem plačuje!

Zavrela zemlja je! Izginil mir!

Sovraštvo svojo moč slavi! Mrzi

soseda sosed; tone sin za sinom,

za rodom rod v rdeči gorki reki

krvi! In kdor mi vdan je bil doslej

kot brat, se me ogiblje, ker, glej,

kdor bráti se z menoj, je izdajica!

Vpehan, poln obupa sem odšel

v samoto lepših časov hrepenet.

Matjaž.

Potrpi sinko, tudi tvoja ura

prišla bo! A povej mi zdaj še to:

Li letajo še črnosive srake
po zemlji?

Pevec.

Vedno še!

Matjaž.

Hm, tlaka torej
odpravljena še ni?

Pevec.

Povsem še ne,
povsem še ne! Gospoda ukazuje
in uboga hlapec!

Matjaž.

To povej, če veš:
Pretaka kri se, ali voda v žilah
tlačana?

Pevec

(žalostno).

Kri pretaka se!

Matjaž.

Tedaj
bo sodni dan pred mojo uro! Čuj,
spomin si, praviš, pa povej, zakaj
zavrela ni še kri v tlačanu?

Pevec.

Vidiš,

ta dobri rod ovčic je zlezel sam
v pogubo; — zaupljivost, slepa vera
do vsega, kar tujina da, ponos
sta zgrizla mu! Žulj se večal je,
ponos se manjšal je! Zdaj občuduje
trpin sijaj in moč gradu, to delo
lastnih žuljev! Večeri se:
potan si briše s čela trud; znoči se:
predrzne sanje sanja o svobodi,
bogastvu in sijaju; ko zdani se,
gre gledat v lastni vrt, če sad
že prvi je dozorel, da ponese
ga v dar gospodi!

Matjaž.

Ves še tak je
kot nekdanj: čreda ovc.

Pevec.

ki misli: tak
je pač usode zakon bil od vekov,
da eden volno, drugi škornje nosi.

Matjaž.

In vendar: močna, silna bi ta čreda
bilá, če kri zavrela bi!

Pevec

Pregovor stari
nam pravi: je velika naša zemlja,
a sloge ni v njej!

Matjaž.

Zakaj ne gre
iskat si lepše, bolj pravične zemlje?

Pevec.

Ker ljubi staro, mokro še od znoja
očetov. Neko čudno moč ima
ta zemlja: kdor na njej je vzrasel, nag
četudi, reven, suženj premagalcev
surovih, je ne zapusti nikdar več.
In ko ga rani tujčev bič: na zemljo
od bolečin se zvije mu telo;
tedaj vsesa se duša vanjo, vroče
poljublja jo in novo vez prisega.

Matjaž.

Da, da, ker manjka ji pastir pogumen,
ki čredo bi peljal čez Rdeče morje.

Pevec.

Rodili so se že veliki, mali,
a vsi so legli v grob na lastne nade.

Matjaž

(udari ob mizo).

A jaz ne maram spati večno! Glej,
okamenel sem skoro. Solnca hočem!
A tvoja govorica mraz je! Led
besede tvoje! Idi! Kadar pride
moj dan, se mi pridruži, da boš priča
svobode zlatih dni, da pel boš poznim
sinovom pesem sloge in moči!
(Grom iz dalje.)

Ah, čuj! Od kod ta grom, bučanje daljno?

Pevec.

Zavrela zemlja je!

Matjaž.

Ah, idi, idi!

V prsih ogenj se mi vnel je — pol
nemir in pol radostna slutnja. Idi,
če srak ne nosi zemlja več, se vrni
vstajenje roda, ki ga ljubiva
oba enako, bova vkup slavila. (Zaspi.)

Pevec

(odhiti v desno).

(Mrak, postave v gori so komaj vidne.)

Starka

(siva, suha žena, oprta ob palico, stopi iz
hiše, pogleda v ozadje, pokima in hoče na
klop. Ko zagleda spečega bojvnika na
klopi, ga nekaj časa ogleduje, nato se mu
približa, počene k tlom in ga stisne k sebi).

Aj tukaj si, ti sinko moj preljubi ..

a kje so drugi? Saj obljubili
so vsi, da vrnejo se kmalu.

Bojvnik

(se vzbudi).

Kdo si?

Starka

(šepeče).

Pst, tiho!

če kdo te sliši, bi oba zapodil.

Premnogo so jih zapodili že.

Veš, prišli so in rekli: proč odtod!

Ti tudi! Jim odgovorila sem:
Kako naj grem, sem stara kakor zemlja,
kam naj gredo, ko vrnejo se z boja
brez rok, brez nog, če grem še jaz od tod
in tujec v starem domu naseli se?
Smejali so se starki in dejali:
Odtod! Ej, šli smo, a za prvim oglom
sem se vrnila tebe čakati, kajti
golobček kam zleti naj moj drugam,
kot k majki rodni zemlji? Vidiš ljubček,
pričakala sem te! Pa kje so drugi?

Bojevnik.

Tvoj sin jaz nisem, starka. Hrepenenje
te vara!

Starka

(ga poboža).

Ej, porednež nagajivi!
Odvadil šal se nisi še? Še pojmiš:
Ko sedel si v naročju mi, še otrok,
vprašala sem: čegav si fantek? Moj?
Pa koj si moško odgovoril: Ne!
In roke si mi krog vratu položil.
Porednež! No? Čegav si fantek?
(Pritisne ranjenčevo glavo na prsi.) Moj?

Bojevnik

(ji poljubi roke.)

Uboga starka! (Ilti.)

Starka.

Glej, pa sem te vjeia!
Ne jokaj dragi! Vse bo dobro še!
Vrnili bodo vsi se! Ali veš,
kje so? Ne veš? Povem ti jaz, poslušaj:
za fanti šli očetje so, za temi
otroci, za otroci vsi ostali:
dojenčki, žene, vse je noč pobrala.
Ostala sama sem. In dolgo, dolgo
premišljevala sem: zakaj so šli?
In kam? .. Kar v neki noči jih zaslišim
od daleč peti. — — Vsako noč jih slišim
sedaj! In veš, kje so? V hribu tam
so skrili se. — Tam čakajo pod zemljo
vstajenja! Vsi žive! A sami niso —
vse polno videla sem jih, ki šli
so odrešenja čakati v tole goro —
fantiči, korenjaki, starci sivi.
In vsako noč pojo in vedno več
glasov je čuti.

Bojevnik.

Da, junakov mnogo
je v goro to počivati šlo! (Se zamisli.)
Poslušaj!

Imel prečudne sanje sem: Odprla
se gora je; v gori kralj Matjaž
in vojska vsa njegova spi in čaka.
In vile čas so predle. V gori meč
junaka čaka. Čudne sanje to!

Starka.

Ej, niso sanje bile, sinko! Kralji
Matjaž med njimi je? In vojska vsa

njegova tudi? Spi? Zakaj še spi?
Ej, moji fantje pa ne spijo — bdijo,
da čas, ki bliža se, ne zamudijo.
(Pokaže v goro. Skrivnostno:)
Ah, čuj, pojo! Pojo, junaki moji!
(Čuje se petje:)
Prva bitka gorlička je bila,
tu je ljuba ljubega zgubila.

Bojevnik.

Kdo toži?

Starka.

Pst! Pojo junaki v gori.
(Petje v ozadju.)

Druga bitka Ivovska je bila,
tu je deca otca izgubila!

Bojevnik

(obupno.)

Dovolj!

Starka

(skrivnostno.)

Ne plaši jih — Pojo!
(Iz ozadja.)

Tretja bitka soška je bila,
tu je majka sinka izgubila!

Bojevnik

(položi glavo na klop).

Zakaj ne dajo mi umreti v miru?

Starka

Tam majka sinka izgubila je?
Nobena majka tega vam ne bo
verjela, pevci moji! V goro šli so
sokoli moji, v temno goro čakati
vstajenja! Ah, ko prihrumeli bodo
junaki v jeklenih vrstah iz gorā:
se tresla zemlja bo, nebo smehljalalo!
(Se nasloni na palico, napol v snu.)
Ej, bliža zora se, junaki moji! (Zaspi.)

Bojevnik.

Se tresla zemlja bo, nebo smehljalalo!
(Se zamisli.)
Vile predejo, kakor v začetku dejanja.
Gora se odpre. Vojska spi.

Vehtra.

Kedaj bo konec teh krvavih niti?

Perperuša

(je uprta na palico in gleda prejo).
Kadar bo rod tlačanov izumrl!

Zlata.

Izginil hlapec bo, a rod ostane!

Vehtra.

V svobodnem solncu se bo grel!

Perperuša.

Izginil bo s sveta kot nepotrebna
golazen! (Pokaže na spredeno nit.) Glej,
vnela se je zemlja
in plamen šviga do neba! Najlepši

junaki mro. Na vzhodu ljuba
ljubega zgubila, deca oca,
na jugu majka sinka zadnjega!
A kdor ostal je, hira, otopel
od groze ves v obupu ždi in čaka,
da smrt ga reši!

Zlata.

Iz krvi prelite
junaki novi bodo vstali, jeklo
bo pest in grom korak!

Vehtra.

In spredaj —

Perperuša

Nesloga bo, kaka!

Vehtra

(s povdarkom).

Bo sloga, bratstvo!

Le glej, moj rod budi se, vstaja!

Perperuša

(se vznemirjena približa predivu).

Ah!

Zlata.

Poglej! Pod lipo z liro v roki poje
mladenič mu o slogi, bratstvu, stare
spomine zbuja.

Perperuša

(hoče proč, a se vrne in gleda spredene
niti).

Vehtra

(vstane).

Dvigajo se roke

k prisegi!

Perperuša

(odhiti v levo).

Zlata.

Rok, kot listja, trave!

Vehtra.

Ah!

še iz grobov se roke dvigajo,

Zlata.

Mej red budi se!

Vehtra.

In junake zbira!

Zlata.

Se vrača ljubi k ljubi, otec k deci,
in sinko k majki!

Vehtra.

Ah, naprej, naprej,

junaki!

Vehtra - Zlata.

Do svobode, do svobode!

Bojevnik

(Vstane, opotekajoč se približa meču in ga
hoče izdreti. Pade na kolena, a meč gre
težko iz nožnice).

Kralj Matjaž in njegova vojska
(se vzbujajo).

Pevec

(priteče od desne).

Ves rod kleči in moli pod goro!

Kleči in moli — čaka,

da bo nebo

vrnilo mu junaka!

Matjaž, napočil dan je tvoj!

(gre in pomaga bojevniku izvleči meč in
si ga prisvoji.)

Na noge! Meni meč! V boj! V boj (Pokaže
z mečem v desno.)

(Čez prizorišče lete srake in padajo pred
odprto goro na tla.)

Matjaž

(se oborožuje.)

Že gre Junaki! Naša moč je: sloga!

Junaki! Naše geslo je: svoboda!

(Pelje vojsko v desno. Vojska poje v
strnjenih vrstah:)

V boj za rod teptani!

Naša moč je sloga,

naše geslo je svoboda!

V boj za rod teptani!

Svoboda

(sede na prestol in razprostre roke za
Matjaževo vojsko).

Bojevnik

(je bil padel na tla, ko je šla vojska mimo
njega. Izteguje roke za njo.)

Starka

(se vzbudi. Vrže palico od sebe, se
vzravna in dvigne roke.)

Matjaž, Matjaž je vstal! Oj, pokleknite,
molite, božji vi ljudje, molite!

(Pade na kolena in se skloni do tal.)

(Svetloba blesti, gora se zapre.)

Samaritanec.

(od leve se vstavi pred bojevnikom).

Tovariš!

Bojevnik

(dvigne glavo).

Na kolena, kralj Matjaž

je vstal, nevernik, na kolena!

Samaritanec

(ga dvigne).

Vstani,

kerakov par do ceste samo!

Bojevnik

(se da odpeljati v desno).

Nevernik,

peklekni, moli, kralj Matjaž je vstal!

(Kaže v desno.)

Poglej tja: oživila je dolina!

Bolniki vstajajo, cele se rane,

slabič v junaka se izpreminja — zemlja

se trese, poka; iz grobov mrličji

hité. In kdor ne more iz groba, kliče:

»Še moja smrt maščujte«. Moli, moli,
nevernik! Matjaž, odrešenik je vstal.
(Odide.)

Starka

(mrmra).

Molite, božji vi ljudje, molite!

(Pogleda kvišku in se začudi:)
Odšli so — name pozabili so.

(Razprostre roke v desno.)

Matjaž, Matjaž, odrešenik ti naš:
ko tmine onstran gor premagaš,
se vrni: še tej koči solnca daj!

Fr. Dobnikar : Risba.

Rdeče lilije.

(Moji mladosti spominu K. S.)

Sama sva bila, oj čista sama
in ni bilo žalostne misli med nama.
Moja roka objela je tvoje telo,
moja duša je zrla v jezerno okó.

Tam cvetla planjava je lilij rudečih,
kot morje bolno vse od vetra drhtečih,
na koncu planjave se dvigal je križ
in na križu? — Strašan paradiž!

Sama sva bila, oj čista sama
in jezero solz je bučalo med nama.

Henrik Hebat.

„Soča voda...“

Zgodovina ponarodele pesmi. — Dr. Joža Lovrenčič.

Pred petdesetimi leti. V Tolminu je poklical 1860. dr. Lavrič »Čitalnico« v življenje in začel s prosvetnim delom: predavanja, petje — »besede« so bile na dnevnem redu in budile ljudstvo. Iz Tolmina je šel Lavrič v Ajdovščino in tudi tam osnoval čitalnico. Ko je prišel 1870. v Gorico, je postal duša goriške Čitalnice in osnoval pol. društvo »Sočo« z istolmanskim glasilom. Čitalnice so oživele še drugod po deželi, kakor v Solkanu, Kanalu, Kobaridu itd. in budile naročno zavest, ki so jo krepili in utrjali veličastni tabori: Šempaski l. 1868. z 10.000 udeleženci in 1869. tolminski, sežanski in biljanski tabor.

Kakor v čitalnicah in pri »besedah« je dr. Lavrič nadaljeval prosvetno delo s svojimi številnimi članki v »Soči« nad črto in pod črto. Pri svojem vzgojnem delu ni prezrl ne mladine-dijaštva, kateremu je posvečal posebno skrb — saj je celo na gimnaziji učil govorništvo brezplačno in koncem leta obdržaval javne nastope svojih gojencev — ne našega ženstva, katero je v »Sočinih« uvodnikih budil in dramil in klical na delo. Ne brez uspeha. Pavlina Doljakova (poznejša Pavlina Pajkova) se je oglasila pod črto s svojimi prvimi pripovednimi poizkusi. In lepega dne ji je sledila Katica Staničeva iz Kanala.

Kanal je bil do 1860., ko je začelo narodno gibanje, čisto mlačen. Industrija — tkalci — je bila v tujih rokah in po gradih so se šopirili tujci. Pa je prišel Kanalec — Lavričev učenec in oboževatelj njegov — šestošolec Josip Kocjančič (1849—1878) in začel orati ledino. L. 1867. je ustanovil »Citalnico« in nastopili so z igro »V Ljubljano jo dajmo!« in z dijaškim pevskim zborom, (med katerim so bili Kocjančičevi prijatelji poznejši dr. Lisjak in poznejši kranjski drž. zborni poslanec in odborni svetnik dr. And. Ferjančič).

Citalnično delovanje je dalo trgu koj drugo lice in slovenska pesem, ki jo je sam Jos. Kocjančič tako gojil, je med Kanalci poganjala kakor roža v vrtni gredi.

V Kanalu je ta čas živela Katica Staničeva, (učiteljica, če se smem zanesti na poročilo g. Hilarija Vodopivca, inšpektorja v fin. ministrstvu v Belgradu).

»Soča voda je šumela.....« Slišal sem jo peti in pel v goriških gorah, v lepih goriških dneh in večerih, ob naši Adriji v Trstu, v Ljubljani sem jo slišal in v Belgradu smo jo peli. Kamorkoli gre naš človek, gre Soča-voda ž njim in se oglasi tiho žalostno in vse naše hrepenenje je v nji. A kdo misli ob njej na goriško življenje izza sedemdesetih let?

Rekli so — sodobniki so izumrli, da bi vedeli za njen postanek. Gospod Janko Leban, učitelj in pisatelj iz Kanala je še zastrto pokazal ob spominu na Jos. Kocjančiča na postanek »Soče-vode«. V »Novih akordih« (XII. št. 3—4 1913) piše v biografiji komponista Josipa Kocjančiča, ko označi njegovo zunanjost in značaj, pod črto:

»Neka Kocjančičeva rojakinja, ki je tudi zdaj ni več med živimi, mu je posvetila celo pesem, ki je bila natisnjena svoj čas v podlistku goriške »Soče«. Pesem pričenja tako:

Soča voda je šumela,
mesec svetlo je sijal;
jaz na oknu sem slonela,
ko si ti slovo jemal.

Žal, da daljnih kitic nisem mogel dobiti. (»N. A. št. 19.) Po mojih virih pesem ni bila namenjena Kocjančiču, nego nekemu gospodu, ki živi še danes in zavzema eno najuglednejših mest na Primorskem. Primerjaj moj odlomek. »Soča voda je šumela« v letošnji »Mladiki«.

Lebanovi opombi pristavlja urednik »Novih akordov« Dr. Gojmir Krek sledečo opazko:

»V raznih zbirkah narodnih pesmi (tako pri Žirovniku. V šte. 25. Bajuku Odmevi II. šte. 9., Gerbiću II. šte. 49.) je gori navedena kitica, samo z varianto »Ti pri oknu si slonela, ko sem jaz slovo jemal«, zabeležena kot »narodna« pesem, in sicer v vseh treh omenjenih zbirkah z isto melodijo. Žirovnik beleži še 3 kitice, Bajuk še dve razen gori reproducirane. 3. Bajukova in 4. Žirovnikova sta bistveno enaki; 2. Bajukova in 2. ter 3. Žirovnikova se razlikujejo po vsebini. Melodija je vse kakor vsaj ponarodela, čegavo je besedilo in čegav napev, če ni zadnji sploh naroden, da je napev furlanski po oni Quand che lavi..... o čemer pa g. Marij Kogoj dvomi. Ugotovitev izvora melodije, ostane tedaj še odprto vprašanje!

»Čegavo je besedilo?« — »Neke Kocjančičeve rojakinje, ki je zdaj tudi ni več med živimi....«

Kocjančičeva rojakinja je — Katica Staničeva iz Kanala.

V Gorici 20. marcija 1873. »Soča« št. 12. tečaj III. je izšla. Pod črto v prvi koloni »listka« je natisnjena pesem

Slovo.

Soča voda je šumela,
Mesec svetlo je sijal,
Jaz pri oknu sem slonela,
Ko si ti slovo jemal.

In zdaj vselej ko velika
Soča na večer šumi,
In ko lune svitla slika
Iz vodé se zablišči.

Vselej te na mostu stani
Vidim v duhu pred seboj,
Veličastni mesec zlati
Razsvitljuje obraz tvoj.

Vidim te, kako desnico
Znancem daješ za slovo;
Meni pa si dal levico,
In še to le prav — hladno!

Nij se tebi zdelo vredno,
Da podal bi desno bil;
In spomin na te bo vedno
Dušo mojo žalostil.

Kolikrat se jaz spominjam
Na ta žalostni večer,
Solze grenke si utrinjam
Vedno, zmirom, v eno mer!

K.

Pesem je bila natisnjena in šla s »Sočo« v slovenski svet in ugajala »čitateljem in čitateljicam« tako, da je dobila kmalu svoj napev in ponarodela.

Marko Bajuk jo je napisal že l. 1899
v Šmarji na Dolenjskem in se glasi tako:

Soča voda je šumela,
mesec je na nebu s'jal,
jaz pri oknu sem slonela,
ko si ti slovo jemal.

Drugi si podal desnico
in poljubil jo sladko,
meni pa si dal levico
pa še to tako hladno.

Milo luna je sijala,
bled mi gledala obraz,
zadnjič roko sem ti dala,
zadnjič, ah, za večni čas.

Mnogo let je že preteklo,
kar izginil je moj raj.
srce takrat mi je reklo,
da ne prideš več nazaj.

V tujem kraju zdaj prebivaš,
oh kak srce me boli!
Tamkaj z drugo srečo vživaš,
moj spomin t'je ne kali.

(Napisal v Šmarji na Dol. l. 1899.)
(Nar. pesmi šte. 1.) (B.: odmevi II. št. 9.)
Žirovnik pa nam jo podaja tako spre-
menjeno:

Soča voda je šumela,
mesec je na nebu s'jal,
Ti pri oknu si slonela,
ko sem jaz slovo jemal.

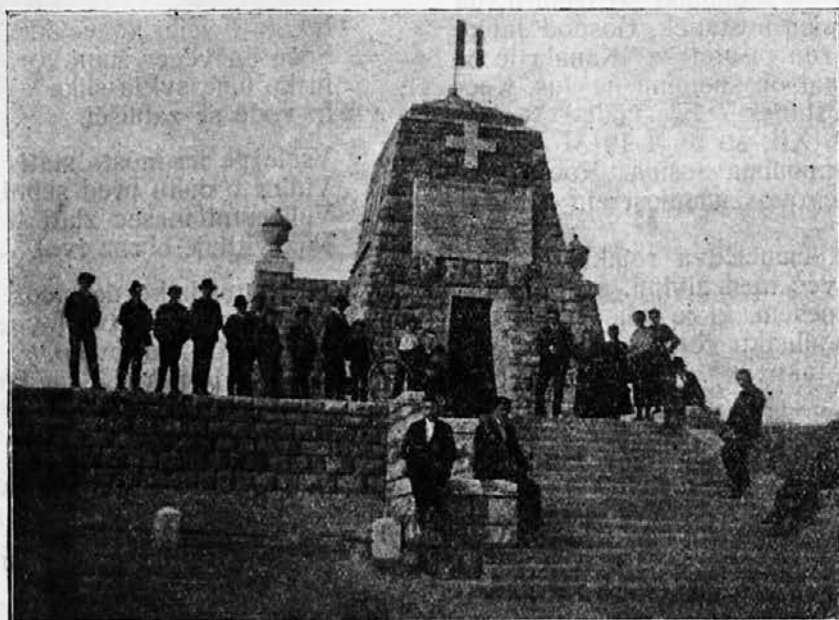
Drugim dala si desnico,
poljubila ga sladko,
meni dala si levico
pa še to tako hladno.

Mila luna je sijala,
bled mi gledala obraz,
zadnjič roko s'mi podala,
zadnjič oh za večni čas.

»Nar. pesmi z napevom«, V. zv. Lj. 1910.

Tako se je pesem razširila med ljud-
stvo in se tudi spremenila. Zabrisan je v
variantah krajevni kolorit kanalski 2. in
3. kitice in osebno neposredno doživetje
»slovesa« se je izobličilo v tipično slovo
ljubezni.

V Levčevem izvódu »Soče«, ki ji je
bil za časa supliranja na goriški gimna-
ziji urednik, sem dobil pod pesmijo »Slo-
vo« z njegovo roko pripisano ob šifri K:
Katica Staničeva v Kanalu.

*Temnica - Kostanjevica: Spomenik, ki so ga sezidali na mestu, kjer je
bilo vse opustošeno in so ljudje brez strehe in brez kruha.*

Življenja laž in resnica.

Spisal Jens Jörgensen.

In postal sem vse, kar postane človek v takem ciganskem življenju, okrog stražnih ognjev, pri popivanju... Postal sem nepošten in nezvest, zavisten in škodoželjen, zloben in pohoten... Moje življenje je postalo neredno, kakor življenje pajdašev — veriga, skovana iz enega zlatega prstana in iz deset svinčenih... Dušo sem ovijal z verigo, in njene niti so bile majhne laži in previdna sleparstva, nedolžna obrekovanja in skrajne nezvestobe... Bil sem kakor udirajoč pesek, tla, ki ni mogel nihče zidati na njih, in povsod okoli mene se je razprostiral le udirajoč pesek in nestalna tla.

Postal sem majhen pobeljen grob na prostranem grobišču, kjer so ležale pokopane duše vseh — malenkosten, breznomemben človek, ki ni ljubil nikogar in ni nikomur dobro želel — malenkostno, suho in samotljivo srce, pobeljeno z vljudnostjo, zavito v luščino zunanje ljubeznivosti...

... In tak sem se zazdel samemu sebi oni večer, ko sem poslušal ono cerkveno pesem — tak sem postal jaz, iaz, ki naj bi obvaroval svojo dušo... Bilo je, kakor da bi me priklenila v nočni samotni neka mogočna roka samega nase, in me silila, da sem upiral pogled v lastni obraz.

Upiral sem se mu, bil sem okoli sebe in mu hotel zbežati. Klical sem vse zlobne sile na pomoč — skušal sem osvoboditi voljo in pohiteti, tja v večer, poln svetlobe in življenjskega hruma — tja k stražnim ognjem ciganskih taborov — ven, k popivanju, kjer je romala steklenica žganja med tovariši iz roke v roko — ven, k svetlim, dima in oboja polnim krčmam, z divjimi dekleti in bučečo godbo — ven, k udobnim omamam in k zakrknienosti...

Toda močna, čvrsta roka me ni izdustila, in nisem se mogel iztrgati osamelosti in zoprnim slikam lastne duše.

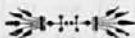
V duhu že vidim, kako boš na tem mestu zmajal z glavo, se nasmehnil morda in rekel: »Toda moj Bog, saj navsezadnje ni bilo vse skupaj tako strašno! Saj smo živeli vsi kolikor toliko neredno

in vendar si domišljujem, da smo kljub temu ravno tako dobri ljudje kot dobri umetniki!«

Moj dragi, dobri prijatelji — da, tako smo mislili mi vsi — to nam je nekdo natvezel in verjeli smo mu v lastno pogubo, ker to ni res. Stari Goldschmidt je imel prav, ko je učil svojo »popolnoma nazadnjaško moralo« (kakor je nekdo zapisal ob njegovi smrti): naj si nihče ne oblati svoje bele obleke. To je bilo skrajno nazadnjaško, a dal Bog, da bi mi verjeli rajši temu resnemu oznanjevalcu Nemeze, kakor pa modernim zofistom, ki navajajo lehkomišelní svet k takemu počenjanju, kakor da bi ne bilo nikakih zakonov vzročnosti. Da, greh ostane greh, kljub vsem sofizmom, in plačilo za greh je smrt. Gorje nam, da smo ničsi do tega spoznanja tako pozno in no tako bridki skušnji — in gorje onim, ki so nas navajali k slabemu »Ni mogoče, da bi prešuštniki in pijanci prišli v kraljevstvo božje«, in ti krivi preroki so z besedo vzgojili rod prešuštnikov in pijancev! Dvemim, da bi mogli to tajiti. Na njihovih notéh je dovolj prič — prič, ki se v smrtnem boju krčevito oklepajo steklenice s strupom in samokresov.

Ne vara me več, da se lepšajo z izbranimi besedami — da proglašajo nernavnost za svobodo duha in razuzdanost za oliko. Opazoval sem njih počenjanje iz neposredne bližine, in vem, da se v navadnih pogovorih nikakor ne poslužujejo tako uglajenih izrazov. Teda j dajajo vsaki stvari nieno pravo ime. Takrat se nokaže greh v vsej svoji nagoti in nernamnosti in ne skuša — kakor takrat, ko ga v leni formi pošljejo v mesto h lahkovernemu občinstvu — kako bi preveril sebe in druge, da je pravzaprav le on najplemenitejša čednost. Vse besede so le nozlačene fraze — pesniška šminka no uvelih licih nregrehe. Ah, ko bi ne bil nikdar verjel onim sleparjem — nikdar bi ne bil doživel onega jutra, onega dne, ko se je dopolnil moj greh, ko je zloba nrenplavila moje srce, utopila moje srečo in jo odplavila s črnimi, ledenomrzlimi valovi...

(Dalje).

Kralj Matjaž.

Kralj Matjaž, junak slovenski, Milijon vojakov ima,
 Kralj Matjaž, ki v gori spi, vsi krog njega zbrani so,
 strašne sive brke ima, radi bi se vojskovali,
 dolge cele vatle tri, pa preveč zaspani so.

Jaz pa sedem na konjiča
 in pojaham v goro to
 in pocukam kralj — Matjaža
 za muštace in brado!

Vida Jerajeva.

Iz naše književnosti.

Pavel Golia : Pesmi o zlatolaskah.

Nova knjiga. V nji se nam je predstavil znanec iz »Slovana« tik predvojne in medvojne dobe s pesmimi, ki so po večini nove in pisane pod utisi vojnega in deloma ruskega življenja, tako nekoliko skozi kopreno občutnega, kot ga je živel kot ruski ujetnik: pesmi so prepletene od zlatelasih lebotic, zato jim dajejo to ljubko lahkost, milje, ki se ne dvigne pogosto nad čustvom ali mislijo navadne mrijoče ženske, kolikor je pristnega v teh pesmih in niso morda nastale v neki oddaljenosti

od doživetja. Novih oblik ali presenetljivih idej ne najdemo v teh pesmih in niso več kot prijetno berivo. Par najlepših in najznačilnejših podajemo spodaj, da si lahko vsakdo vstvari sam delno sodbo o knjigi. —

Čuli smo, da izide od Pavla Golie še ena knjiga pesmi (Večerne pesmi.) Pesnik je danes ravnatelj dramskega gledališča v Ljubljani, pred vojno je bil aktivni častnik. Poleg tega je tudi prevajalec.

Iz knjige „Pesmi o zlatolaskah.“

Na trojki.

Tvoj glas s kraguljčki rima se, Anita,
kot vihra dirja trojka čez ravan,
Nekje grmé topovi noč in dan,
in zemlja z vročo je krvjo zalita.

Sani beže, tekmuje z vetrom kita,
poljub tvoj, ah, opojno je sladak — —
Nekje z železom v grudih mlad junak
umira in te kliče: Ah, Anita!

Mračno mladoletje.

Po večernem nebu
mesec šeta,
no temotnih potih
blodijo dekleta,
plakajo ubožice,
čakajo in hrepenijo,
sanjajo o sreči, toda
že naprešla je usoda
svojo jadno kočijo — —
Njej ne ubežijo.

Po polnočnem nebu
mesec dirja,
sred močvirja
je pognalo cvetje,
sred močvirja
se razlega petje — —

Na jutranjem nebu
mesec je ugasnil,
neuspele, nevesele
rožice uboge
so ovele — —
In vtihnilo je petje
in umrlo — mladoletje.

Poznam roko.....

Poznam roko, vsa majhna je in sladka,
kot roka angela ali otroka.

In bela je kot sneg, kot bela roža,
in blaga je kot sen, ki bedne boža.

Kot v solncu, golobice s svitlim perjem,
plesali so ji prstki nad klavirjem,

kot nežno cvetje v vetru na poljani.
In vse je pelo v njeni nežni dlani..

A zdaj vsa plaha gre čez bleda lica,
in črna jo zastira rokavica.

Vrtec.

Postalo je hladno in dolgčas, odkar
Jelene Petrovne
lahné, basnoslovne
nožice odskakljale so, najti si par.

Zamišljena lica poslednjih krizantem
so tiho zvenela...
poslednja bučela
zapustila je vrt, opustošen in nem.

I Jeleni Petrovni prišla bo jesen.
In bleda bo žena
tako zapuščena,
tako bo samotna, kot vrtec je njen.

Književnost in umetnost.

Merežkovski, slavni ruski pisatelj, je napisal nov roman pod naslovom »14. dekabrij« (Nikolaj I.). Merežkovski je sploh eden največjih sodobnih ruskih pisateljev — posebno se odlikuje pred celim svetom kot odličen zgodovinski romanopisec. Roman je izšel v Parizu. V njem opisuje boj med carizmom in svobodarstvom in prvo rusko revolucijo.

Andre Ady. Novo ime: Andre Ady! Madžarski pisatelj Ludvik Hatvany je napisal knjigo »Ranjena dežela«, ki je pravzaprav pismo Romainu Rollandu. Knjiga je izšla zdaj na Dunaju ter je na Ogrskem prepovedana. Hatvany prosi Rollanda sočutja, razumevanja in pomoči za Ogrsko, ki krvavi iz tisoč ran. Njegova knjiga je kulturno zgodovinska ter popisuje madžarsko kulturno, gospodarsko in politično zgodovino do zadnjih let. V tej knjigi zvemo, da imajo Madžari novega Petöfija — velikega pesnika Endreja Adyja. Hatvany trdi, da je Ady genij, kakršen se Madžarom še ni rodil. Živi v Parizu in piše verze tolikega poguma in divjosti ter v tako novem, bujnem, krepkem jeziku, da ga smatra Hatvany za velikega pesnika med največjimi poeti sveta. Idejni in čustveni svet Adyjev je ogromen, trdi pisatelj.

»**Savremenik**«, ki je bil pred vojno najodličnejša književno-umetniška revija, začne zopet izhajati v Zagrebu in bodo izšli do konca leta štirje zvezki v lepi opremi z ilustracijami.

Rabindranath Tagore je bil tudi v Pragi, kjer je predaval. Od tu se je povrnil v Indijo.

Kralj Matjaž. Sliko, ki jo prinašamo v rubriki za naše malčke, je bil narisal Franc Dobnikar, ki je prezgodaj umrl. Risal je svoječasno mnogo za »Dom in Svet«.

Almanah bodo izdali nekateri agilni dijaki, ki se pripravljajo na kulturno delo, v Ljubljani. Med drugimi bodo zastopani med sotrudniki: Fr. Terseglav, Joško Kralj, Anton Vodnik in Andrej Čebokli.

Mentor, ki je bil pred par leti prenehal, prične zopet izhajati. To leto bo izšel v obliki almanaha in sicer v jeseni cel letnik v enem zvezku.

Drobiž.

Dume.

Dokler sem bil še mlad, še otrok, sem sanjal o zlatih gradovih, na bleščečih rožnatih oblakih, o daljnih šumnih mestih, o lepoti, ki jo na zemlji ne bo vžival nikoli. Trdno sem verjel v vse to, in nasmehnil bi se onemu, ki bi mi skušal oporekati. Morda je bila moja vera zategadelj trdna, ker je živelo v moji duši, o čemer je sanjalo srce...

Sedaj, ko me je oropalo življenje vsega tega, je moje hrepenenje le po duši, ki bi me umela v moji težki bolesi.

—:—

Brat, ali se še spominjaš na one dni? Takrat sem bil še mlad, nisem še razumel vsega, ali čul sem srce domovine, to ogromno srce — kako je z neznansko silo udarjalo v sladkem in radostnem pričakovanju. Tudi jaz sem se pripravljaj za ta veliki praznik. Vriskal in jokaj sem v neutешljivem, nikdar vtolaženem hrepenenju.

In vsi združeni bratje smo z roko v roki upirali poglede v skalo nad grobom in odleteli so pečati...

In vsi združeni bratje delajmo, upajmo — in skala se bo dvignila in odleteli bodo pečati...

Henrik Hebat.

Dogodbice.

Zamorska republika. V Afriki je neodvisna republika Liberija, katere prebivalci so črnici. — Imajo predsednika republike, ministre, senat in poslance, ki jih voli vse ljudstvo. Popotnik, ki je bil leta 1913 tam, pripoveduje o zamorskem parlamentu: »Parlament obstoji iz dveh sobic. V prvi je zbran »senat«, po pravilih dvanajst mož, videl sem jih samo šest; eden bolj črn kot drugi, nekateri v lahkem ogrinjalu, drugi v fraku, vsi pa bosonogi. Poslanska zbornica se razlikuje od senata samo v toliko, da je njena soba večja in da obstoji uradna obleka ljudskih zastopnikov iz kopalnih hlačic. Trideset-častitih mož imajo v zboru. Predstavili so nas seveda tudi ministrom: onemu financ, zunanjih zadev, pravosodnemu ministru in »ministru železnic in vsega prometa sploh«. Črna ekscelencija za železnice — dosedaj ni v Liberiji še nobene — opravlja obenem odgovorno službo glavnega ravnatelja republikanskih pošt, je tudi poštni uradnik, pismonoša, pometać edinega poštnega urada in se bavi tudi z živinorejo. — Popoldne smo obiskali finančnega ministra. Ravno kokoši je klal, ko smo prišli k njemu; frak, ki ga je bil nosil zjutraj, je zamenjal z bolj pripravnimi kopalnimi hlačicami... Ko je minister končal s klanjem kokoši, si je obrisal krvave roke, nataknil na kopalne hlače frak in si obesil okoli vratu primeren red, veliko zvezdo s šestimi žarki, v sredini palma, okoli nje pa napis: Ljubezen do svobode nas je pripeljala sem. To je »humanitetni red afriškega odrešenja«, podeli ga republika onemu, ki plača. Za petdeset dolarjev postane vsakdo »vitez Liberije«, za tristo pa »veliki oficir«. Da se pa redovi bolj razširjajo, ima republika v Barceloni lastno pisarno, kjer prodaja te časti. Mimogrede nas je finančni minister naprosil, naj doma agitiramo za nakup redov, najbrže so blagajne prazne. Ko smo se poslovili, nas je minister prosil za prežo tobaka. Srečna država!

Vsebina dvanajste številke:

LEPOSLOVNI ČLANKI:

Vampir. Spisal dr. Fr. Detela. (Dalje.)
Otrokove sanje. Črtica. Spisal J.
K. Baudaž.

Kralj Matjaž. Spisal Josip Ribičič.
(Konec.)

POUČNI ČLANKI:

»Soča voda...« Dr. Josip Lovrenčič.
Življenja laž in resnica. Sp.
Jens Jörgensen.

PESMI:

Noč v stepi. (Ivan Matelič.)
Iz cikla »Razpoloženja« (Janko
Samec.)

Rdeče lilije. (Henrik Hebat.)

Za naše malčke. Kralj Matjaž. (Vida
Jerajeva.)

Iz naše književnosti: Pavel
Golia: Pesmi o zlatolaskah. Iz knjige
»Pesmi o zlatolaskah: Na trojki. Mračno
mladoletje. Poznam roko. Vrtec.

TO IN ONO:

Književnost in umetnost:
Merežkovski, Endre Ady., »Savremenik«,
Rabindranath Tagore, Kralj Matjaž, Al-
manah, Mentor.

Drobiž: Dume (Henrik Hebat.)

Dogodbice: Zamorska republika.

MLADIKA izhaja dne 15. in 30. vsakega meseca. Izdaja jo **Katoliško Tiskovno Društvo v Gorici.** — **Tiska Narodna Tiskarna v Gorici.** — **Stane na leto 16 L, pol leta 8 L, četrletno 4 L. Denar se pošlje naprej.** — **Posamezne številke po 1 L. Za inozemstvo, tudi za Jugoslavijo, stane 20 L. letno. Uredništvo in uprava je v ulici Carducci 4. Urejuje: FRANCE BEVK.**

Listnica uredništva. S to številko smo končali prvo polletje. Dali smo, kar so hoteli sotrudniki in naročniki, brez njih ne moremo storiti ničesar. Potrudili se bomo tudi v drugem polletju, da bo list zanimiv in bo podajal dobrega gradiva, vsakemu nekaj. Dobili smo novih prispevkov, ki nam bodo delali čast. Tudi na poljudne znanstvene sestavke se bomo bolj ozirali. Za ženske otvorimo poseben kotiček. Pozabiti pa ne smemo, da more list uspevati le tedaj, če so urednik, sotrudniki in naročniki drug drugemu zvesti.

Obnovite naročnino!

Listnica uprave. Poravnajte naročnino za drugo polletje, sicer Vam bo list ustavljen.

Nove knjige.

Malčki in palčki, zbirka mladinskih pesmi naših najboljših pesnikov. Uredil France Bevk. Izdalo K. T. D. v Gorici. Str. 112. Cena broš. L. 3, vez. L. 4. — Ovitke je risal Franc Kralj.

Pavel Golia: Pesmi o zlatolaskah. Izdala in založila Slovenska Matica v Ljubljani, 1921. — 94 strani. Vez. 30 K.

Fr. S. Finžgar: Pesmi življenja. Izdala in založila Slovenska Matica v Ljubljani, 1921. — O knjigi bomo še izpregovorili. Vez. 30 K.

Anton Melik: Jugoslavija. Zemljepisni pregled. (Pota in cilji.) Izdala in založila Tiskovna zadruga v Ljubljani, 1921. 284 strani.

Listi.

Zora - Luč, št. 9—10. Prinaša pestro vsebino, med ostalim tudi mnogo slovenskih člankov.

Njiva, 11. zvezek: Metod Dolenc. Temeljna načela za naš edinstveni kazenski zakonik; — Alojz Zalokar: Načrti sanitetnih zakonov; — M. Ambrožič: Narodna telesna vzgoja; — A. Druškovič: Država in izseljevanje. — Listek. — Pregled. — Dnevnik.

»**Hrvatska Prosvjeta.**« Vsebina 7. številke: K. Krstić: S mora. — Dr. Juretič: Socialno ekonomski problemi ustava. — K. Krstić: Hteo bih. — M. Matullič: Ujedinjenje Njemačke. — L. Katič: Dioklecian v Solinu. — K. Krstić: Uspomena. — Dr. V. Deželic: Naše mete i putovi. — S. O.: V protuletne jutra. — Sudeta: Što će meni? — Djeca. — M. Sakić: Zatreperila zvijezda. — Pregledi.

Litanije poljskega naroda.

Kyrie eleison! Kriste, eleison!
Bog Oče nebeški, — usmili se nas!
Bog Sin, Odrešenik sveta,
Bog, sveti Duh,
Sveta Trojica, edini Bog.

Poljske, naše očetnjave,
Naroda mučnikov,
Ljudstva Tebi vernega, usmili se
Jezus, neskončno usmiljeni, Gospod!
Jezus, neskončno močni,
Jezus, Angelj velikega sveta,

„Adrija“ čevlji

„Čevljarska zadruga“ v Mirnu pri Gorici.

Edino domače podjetje te stroke

Izdeluje in ima v zalogi vedno 98 raznih vrst čevljev vseh velikosti in za vsak stan.

Čevlji našega izdelka so delani lično in trpežno, ter se za izdelavo rabi samo prvovrstno, lično in trajno usnje. Kaka druga primes je izključena.

Pazite na varstveno znamko, ki je vtisnjena na podplatu ali nadplatu.

Ako čevlji nimajo znamke, niso naš izdelek.

Varstvena znamka.

Čevlji našega izdelka se lahko naroče naravnost iz tovarne v Mirnu pri Gorici ali kupijo v naših prodajalnah: v **Trstu, Via Rettori, št. 1** blizu magistrata, v **Gorici, Corso Verdi 32**, v hiši Centralne posojilnice.

Zahtevajte čevlje „ADRIJA“ pri vseh trgovcih. Trgovci so dolžni prodajati naše izdelke po od zadruga določeni ceni, pomnoženi za poštnino. Na zahtevo kupca morajo trgovci pokazati originalni, tiskani cenik „Čevljarske zadruga“.

V krajih kjer trgovci ne drže čevljev našega izdelka, se iščejo zastopnik i v svrhu naročanja za privatne stranke. — Zastopniki dobe za svoje delo primerno odškodnino.

Zadruga je izdala, nov bogato ilustriran cenik, katerega pošlje na zahtevo brezplačno.

Vsi dopisi in naročila naj se posljejo na naslov;

„Čevljarska zadruga“ v Mirnu pri Gorici.

IV

Sveti Stanislav, zavetnik Poljske, —
 Sveti Kazimir, zavetnik Litve,
 Sveti Mihael in Jozafat, zavetnika Ukrajine
 Sveti Ivan Kenty,
 Sveti Ivan z Dukle,
 Sveti Stanislav Kostka, zavetnik mladine,
 Sveti Ladislav, zavetnik Varšave,
 Sveti Vojteh,
 Blaženi Peter Skarga, prerok poljski,

prosi za nas!

Sveti poljski pričevniki, mučeniki in bojeyniki:
 prosite za nas!
 Sveta Ivana, zaščitnica pravične vojske,
 prosi za nas!
 Marija Bogorodica, kraljica poljske krone,
 prosi za nas!

Iz naše dolge in težke pokore,
 Iz suženjskih okovov,
 Duha nesloge,
 V uri pogibelji,
 Izkušnjave k izdajstvu,
 Zlobe naših sovražnikov,
 Naših grehov,
 Zlobe zavisti in vsakršne zle volje;
 Večne smrti,

reši nas, o
 Gospod!

Krivicе kraljev naših,
 Krivicе magnatov naših,
 Krivicе vitezov naših,
 Krivicе šlahte naše,
 Krivicе pastirjev naših,
 Krivicе ljudstva našega,
 Krivicе očetov naših,
 Krivicе bratov naših,
 Krivicе celega naroda poljskega,

odpusti nam,
 Gospod!

Glas krvi mučenikov naših,
 Glas krvi vojakov naših,
 Jok mater, žen in detet,
 Stok iz moskavskih ječ,
 Jok otrok, tepenih radi poljskega »Očenaša«,
 Bolest kmetov, pregnanih z dedne zemlje,
 Vzdihovanje delavnega ljudstva, ki ga zatirajo,
 Žvenket naših verig,

usliši, o Gospod!

Vero v Tebe in zaupanje v nas same,
 Upanje v zmago poštene pravice naše,
 Ljubezen do Poljske, domovine naše,
 Vrlino, modrost, strpnost in vse darove
 svetega Duha,
 Da služimo Tvojemu kraljestvu na zemlji,
 Svobodo, slavo in srečo,

daj nam, Gospod!

Po svojem rojstvu — velikega junaka obudi nam,
 Gospod!

Po svojem najsvetejšem življenju — nauči nas ži-
 veti dobro!

Po svojem križu in trpljenju — daj nam potrpež-
 livo prenašati muke!

Po svojem slavnem vstajenju — iz teme groba
 dvigni nas, Gospod!

Po svojem čudežnem vnebohodu — močno, veliko
 in srečno domovino, daj nam, Gospod!

Po poslanstvu svetega Duha — duha svojega
 pošlji nam, Gospod!

Po čisti žrtvi kraljice Jadvice — Poljsko našo
 zopet zedini, Gospod!

Po čednostih naših velikih očetov — daj nam
 znova zaslužiti si blagoslov Tvoj!

Bog Piastov, Jagelonov, Sobieskih,
 bog svečenika Kordeckega in Koščuškov-ne —
 zapusti nas, Gospod!

Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta, prizanesi
 nam, Gospod!

Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta, usliši nas,
 Gospod!

Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta, usmili se
 nas, Gospod!

Kyrie eleison, Kriste eleison!

Jezus, usliši nas!

Mati, usmili se nas!

Posvečeno istrskim mučenikom.

Prevod po »Archi« 1918, 372.

Vprašanje Irske: od Angležev požgano irsko mesto Mellow.

Uganke.

1. Uganka.

	1	2	3	4	5	
1	a	a	a	a	a	= igra
2	a	b	č	č	i	= kralj Hunov
3	i	i	i	k	k	= stan
4	k	l	l	o	o	= suroveži je nimajo
5	r	r	r	t	t	= ta, ki lovi kače

2. Nova uganka.

Eden, dva in tri drevò je:
— Dobro je za zdravje tvoje,
mnogo v bregu jih vdobiš.
Da pa tri in dva in eden
človek bi ne bil nobeden,
mislim, tudi ti želiš.

3. Rebus.

(Domen.)

caie voi amin Onoč

Kdor razreši vse tri uganke in pošlje pravilno rešitev do 12. julija ter bo izžreban, dobi v dar novo Finžgarjevo dramo »Razvalina življenja«.

REŠITEV UGANK V 11. številu.

1. Tržne cene pred vojno: Bistra hči planin.
2. Uganka: Črka »t«.
3. Enáčba: Pod nami in nad nami iz z nami je Bog.

Pravilnih rešitev je prišlo 43. Žreb je določil gdc. Manica Pirnat, učenka, Idriji.

Kratkočasnice.

Zamotana zadeva.

Sodnik (tožitelju). »Toženec pravi, da lahko priseže, da ni niti roke položil na Vase«.

Tožitelj. To je res. Zato me je pa z nogo tako obdelal, da se tri dni nisem mogel ganiti.

Na sodniji.

»Povej mi, Jaka, ali zdaj smem nositi ukradeno uro, ko je izpričana moja nedolžnost?«

Kdaj je človek pijan.

Oče in sin sta šla iz gostilne. Sin je vprašal očeta: »Slišiš, oče, kdaj človek ve, da je pijan?« — Oče je pomislil in dejal: »Če vidiš ona dva gospoda, ki nama gresta nasproti, dvakrat, tedaj štiri.« — »Oče,« se je oglasil sin, »saj to je samo eden.«

Na koncertu.

Mož ženi: »Kakšne komedije delaš s koncertom. Jaz si enostavno zamašim z bombažem ušesa, pa je vsega konec.«

Imenitno.

»Če je naša gospoda kdaj v denarni zadregi, tedaj aranžira veliko pojedino in povabi silno mnogo gospode.«

»To je vendar ravno nasprotno.«

»Ne. Pri trgovcu in mesarju itak zapišejo, mojo napitnico pa vzamejo kot posojilo.«

Na zborovanju.

Govornik (dvema gospodoma, ki se v bližini odra ves čas pogovarjata). Ali naj preneham govoriti?

Eden gospodov (čisto mirno). Ni treba; naju popolnoma nič ne motite!

Na ženitovanjskem potovanju.

Ona: Povej, mi, kakšno bi ti bilo zdaj življenje brez mene?

On (mirno). Cenejše.

Ni kaj reči.

»Vaš sin Vam dela obilo veselja, kaj ne, gospa Sova.«

»Oh, da; čeden je in varčen; če je jabolka, tedaj jih sprva olupí, nato pa pojé še olupke.«

Učeno.

Gospa pl. Sova o koncu sveta: »... in naša zemlja se bo zdrobila v milijarde in biljarde atomov.«

Zadrega.

»Ti, posodi mi petdeset lir. Jaz sem pozabil svojo denarnico doma.«

»Žalibog, da nimam toliko denarja s seboj; toda dam ti dober svet, kako prideš do njega. Tu imaš eno liro, stopi na tramvaj in pelji se domov po svojo denarnico.«

Priden.

»Vi pravite, da ste bili pet let na onem mestu, kjer ste bili zelo pridni, da so bili z Vami zadovoljni? Zakaj pa ste šli proč?«

»Bil sem pomiloščen.«

Zmaga.

Sin: »Oče, zakaj pa slikajo zmago vedno kot žensko?«

Oče: »Ko boš poročen, boš že videl.«

Otročje.

»Čuj me, Peterček. Jutri pride stric Šimen k nam na kosilo. Da ne boš govoril o njegovih laséh.« — Drugega dne, pri mizi: »Toda, mamica, Ti si dejala, naj ne govorim o laséh strička Šimna — saj jih nič nima.«

Politični pouk.

»Kako se imenujejo ljudje, ki smatrajo lastnino svojega bližnjega za svojo lastnino — ki brezobzirno vzamejo vse, kar so drugi izumili in izdelali?«

»To so — komponisti.«

Skrivalnica.

Kje je sveti Jurij?

Žuri se, žuri,
pred votlino je zmaj!
Kje je sveti Jurij,
ki ga premaga naj?

Boriška zveza gospodarskih zadrug in društev v Gorici

registrovana zadruga z omejeno zavezo
v Gorici, Corso Verdi 32,
I. nadstr.,

priljubljuje vsak delavnik od 8. do 14:
stranke se sprejemajo le do poldneva.

Andrej Mavrič, krojač in
trgovec v
Gorici, Gosposka ulica 11 (Via Carducci),
se najtopleje priporoča slav. občinstvu v
mestu in na deželi, posebno pa preč. du-
hovščini, za obila naročila, katere izvršuje
točno in po znižanih cenah. — — —

Satira.

Inozemska satira. Ta slika nam kaže, s kolisim jedkim humorjem so gledali tujci na spor med Jugoslovenci in Italijani glede jadranskega vprašanja. Lojd Zorž drži oba huda nasprotnika na vrvi in jima skoraj ni kos. Satira se seveda nanaša na čas pred rapalsko pogodbo; danes bi morala biti drugačna. V koliko?

PAVEL NETZBANDT
OTVORITEV ZOBOZDRAVNIŠKEGA ATELJEJA
USTANOVLIJENEGA 1900

SPREJEMA OD
9-12, 14-17

GORICA
UL. DANTE 12-PT

Pazite na staro
slovensko tvrdko
št. 141

Oglejte si pred nakupom veliko zalogo vsakovrstnega pohištva, v kateri je

2 nad 50 kompletnih sob **2**
pripripravljenih in najfinejših.

Kompletne spalnice od 2000 Lir naprej.
Za obilen obisk se priporoča

Anton Breščak

Via Carducci 14 (Gosposka ulica).

Pazite na staro
slovensko tvrdko
št. 141

PODRUŽNICA LJUBLJANSKE KREDITNE BANKE

:: V GORICI, ::

Corso Verd „Trgovski Dom.“

**** Telefon št. 50. ****

Brzjavni naslov:
Ljubljanska banka.

Delniška glavnica
SHS kron

50 MILIJONOV.

CENTRALA:

LJUBLJANA.

Rezerva SHS
kron

45 MILIJONOV.

PODRUŽNICE: Brežice, Borovlje, Celovec, Celje,
Maribor, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Obfestuje vloge na knjižice po 4%. Na daljšo odpoved vezane vloge po dogovoru.

Nakup in prodaja vsakovrstnega tujega denarja. — **Izvršuje** vse v bančno stroko spadajoče posle najkulantnejše.

Uradne ure za občinstvo 8¹/₂ - 12 in od 3-5.

Ob sobotah popoldne, ob nedeljah in praznikih se ne uraduje.

Veletržca z vinom

BRATA ABUJA GORICA

Via S Antonio 4 in na Kornu št. 8 (prej Kaučič)

prodajata na debelo

navadna : vipavska, istrska, briska, dalmatinska, furlanska
in italijanska vina ;

fina vina in šampanjce v butilkah, maršalo ;

raznovrstne likerje, kakor : Fernet Branca, Cognac ;

razna žganja (**tudi na drobno**), Vermouth in špirit.

M. Krainer

VELIKA ZALOGA MANUFAKTURNEGA BLAGA
Na drobno ○ Na debelo.
GORICA, VIA RASTELLO 34—37.

Volneno in bombažasto sukno
za moške in ženske.

Velika izbora perila, šifona, raznovrstnega platna za rjuhe, brisač vsake vrste, serviet, belih in barvanih namiznih prtov vsake velikosti, žepnih robcev, volnenega, bombažastega in sukanega blaga za blazine, volnene in bombažaste odeje, bele in barvane posteljne prevlake, z volno napolnjene in s klotom raznih barv, volnenim porhatom, zefirjem, etaminom in batistom prevlečene odeje.

Velika izbora
potrebščin za krojače
in šivilje

Obleke za moške, dame in otroke.
Bele in barvane moške srajce in
spodnje hlače.

Sprejemajo se tudi umerjena naročila oblek in perila za moške, dame in otroke.